

Europski razvojni plan – preduvjet za kvalitetnu prijavu projekata u okviru Erasmus+ programa

Ana Perišić*

Ana Kunović**

*Erasmus+, program Europske unije u području obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta daje prihvatljivim korisnicima niz mogućnosti u pogledu financiranja svojih projekata u navedenim područjima. Europski razvojni plan prisutan je pri prijavama za organizacije koje se prijavljuju u području **općeg odgoja i obrazovanja, strukovnog obrazovanja i osposobljavanja te obrazovanja odraslih**, ali naravno i u okviru ustanova prihvatljivih za financiranje u tim područjima u okviru ključne aktivnosti 1. Kada govorimo o Ključnoj aktivnosti 1, usavršavanju pojedinaca u svrhu učenja, prijavitelji često ne znaju odakle započeti u prijavnom obrascu i što je najvažnije kada prijavljuju takvu vrstu projekta. Odgovor je vrlo jednostavan: temelj i glavni dio ove vrste prijave sadržan je u Europskom razvojnom planu organizacije. Autorice u članku detaljno objašnjavaju četiri pitanja Europskog plana razvoja pri prijavi projekata u okviru KAI Erasmus+ programa.*

1. Uvod

Europski razvojni plan je dio prijavnog obrasca za Ključnu aktivnost 1, koji sadrži četiri ključna pitanja na koja je potrebno konkretno i detaljno odgovoriti te na taj način predstaviti strateški plan razvoja organizacije u nacionalnom i europskom kontekstu. Predviđeno trajanje

---

* Ana Perišić, stručna savjetnica u Odjelu za opće obrazovanje, Agencija za mobilnost i programe EU.

** Ana Kunović, viša stručna savjetnica u Odjelu za opće obrazovanje, Agencija za mobilnost i programe EU

projekta je između jedne i dvije godine, o čemu odlučuje sama organizacija prijaviteljica, ovisno o planiranoj količini aktivnosti u sklopu projekta.

Cilj Europskog razvojnog plana u prijavnom obrascu je ponuditi prijavitelju okvir unutar kojeg će predstaviti potrebe, prepreke, želje, interese i izazove s kojima se organizacija susreće, objasniti kako joj ovaj projekt, usmjeren na mobilnosti djelatnika, može pomoći u rješavanju ustanovljenih problema i uvođenju novih i inovativnih sadržaja u svakodnevni rad s djecom.

Iz plana se mora iščitati i podudarnost s godišnjim nastavnim planom i programom te presjek potreba čitave organizacije. U idealnom slučaju, Europski razvojni plan treba biti rezultat kontinuiranog promišljanja organizacije o poboljšanju pojedinih područja rada, temeljenih na povratnim informacijama djelatnika i učenika te prijašnjih napora i nastojanja u tom pogledu. Međutim, u slučaju da vodstvo organizacije nije inicijator pisanja projekta potrebno je da barem od početka bude uključeno u njegovo planiranje. Jednako tako, važno je da se s namjerom pisanja Europskog razvojnog plana upozna i ostatak kolektiva jer će se tako lakše identificirati glavne potrebe unutar organizacije, a koje će poslužiti kao polazišna točka KA1 projekta.

Europski razvojni plan je strateški plan razvoja organizacije u nacionalnom i europskom kontekstu, no on ne predstavlja izolirani trenutak u aktivnostima organizacije — mora odražavati cjeloviti pristup poboljšanja njenog rada koji je povezan s godišnjim planom i programom, ostalim tekućim aktivnostima te promjenama na nacionalnoj razini.

2. Četiri pitanja Europskog razvojnog plana o kojima ovisi kvaliteta svake prijave za Ključnu aktivnost

Prvo pitanje odnosi se na potrebe organizacije u smislu razvoja kvalitete rada i internacionalizacije te je potrebno adresirati ključna područja koja organizacija u okviru planiranog projekta namjerava poboljšati. Ta ključna područja mogu biti raznovrsna i odnositi se na poboljšanje metodike nastave pojedinih predmeta, interdisciplinarno učenje, poboljšanje određenih vještina djelatnika (npr. poduzetničke, jezične ili upravljačke vještine), uvođenje inovativnih pristupa u učenju i poučavanju i slično. Ovisno o mogućnostima, veličini

organizacije te broju učenika i nastavnika, financijskim, administrativnim i ljudskim kapacitetima, organizacija može identificirati jednu ili više potreba, odnosno ključnih područja koja želi razvijati ili poboljšati unutar planiranog projekta. Drugim riječima, za slučaj da su škola ili vrtić prepoznali samo jedno ključno područje kojim se žele *pozabaviti*, kao što je npr. uvođenje novih tehnologija u radu s djecom, odnosno nastavu, mogu se fokusirati samo na spomenutu temu. Međutim, moraju jako dobro obrazložiti pozadinu potrebe za uvođenje inovacija putem novih tehnologija, odnosno opisati dosadašnja iskustva i nastojanja u tom području na razini cijele organizacije te dodatno pojasniti pojedinačne potrebe djelatnika i učenika, a vezano uz nove tehnologije. Jednako tako, škola može identificirati veći broj potreba, no u tom slučaju je vrlo važno voditi računa o tome da svaka od potreba spomenutih u razvojnom planu mora biti detaljno opisana, potkrijepljena konkretnim podacima te prisutna i u ostatku prijave.

Kako bi dodatno pojasnili potrebe organizacije, prijavitelji se mogu poslužiti i podacima iz različitih europskih i nacionalnih studija, rezultatima raznovrsnih analiza, trendovima u odgoju i obrazovanju te tekućim reformama, no pritom valja voditi računa o tome da je svaka organizacija specifična, što treba biti vidljivo i iz same prijave.

Drugo pitanje u Europskom razvojnom planu odnosi se na opis planiranih mobilnosti te pojašnjenje na koji način one doprinose prethodno identificiranim potrebama. Ovaj dio nadovezuje se na odgovor na prvo pitanje, te ako su potrebe organizacije opisane jasno i konkretno, tada je vrlo lako opisati planirane mobilnosti djelatnika. Tipovi mobilnosti koje ustanova može zatražiti za svoje djelatnike su: strukturirani stručni tečajevi, praksa po modelu *job shadowing* (razdoblje praćenja/promatranja rada) te aktivnost podučavanja, a koje mogu trajati od dva dana do dva mjeseca. Najčešći oblik usavršavanja je onaj u obliku **strukturiranih stručnih tečajeva**, koje je moguće pronaći u katalogu tečajeva na portalu School Education Gateway. Oni koji žele otići na mobilnosti u škole i vrtiće, odlučuju se za praksu po modelu *job shadowing* ili **aktivnost podučavanja u srodnim europskim organizacijama** jer se kroz ovakve aktivnosti cjelovitije izlažu novim odgojno-obrazovnim kontekstima, direktno uče od svojih europskih kolega, upoznaju se s praksama i trendovima zemlje domaćina te imaju priliku dobiti direktne povratne informacije od učenika iz drugih zemalja. Ustanove domaćine za ove vrste aktivnosti mogu se također potražiti na portalu School Education Gateway, na portalu eTwinning te drugim željenim kanalima.

Tajna pisanja uspješnog Europskog razvojnog plana leži u **konzistentnosti i dosljednosti**, što znači da ako prijavitelj kao glavne potrebe organizacije navodi uvođenje kreativnih metoda u nastavu stranih jezika, poboljšanje upravljačkih vještina i internacionalizaciju ustanove, tada nema razloga da u ovom dijelu planira mobilnost nastavnika matematike vezano uz usavršavanje iz uporabe *tablet računala* u nastavi jer će upravo takva nedosljednost narušiti kvalitetu prijave te uzrokovati smanjenje broja bodova prilikom evaluacije. Jednako tako, ako je u odgovoru na prvo pitanje navedeno nekoliko ključnih potreba, a neka od spomenutih potreba nije obuhvaćena mobilnostima u odgovoru na drugo pitanje, prijava ponovo gubi na dosljednosti, te posljedično i na kvaliteti. Što se tiče zatraženog broja mobilnosti, ne postoje nikakva ograničenja, no potrebno je projekt planirati realno, ostvarivo i u skladu s mogućnostima organizacije. To znači da se prijavitelji ne moraju zamarati brojkama te u prijavi mogu zatražiti jednu ili stotinu mobilnosti. Međutim, prije nego se odluče na samo jednu mobilnost unutar jednogodišnjeg ili dvogodišnjeg projekta, potrebno je zapitati se koliki je stvarni učinak jedne mobilnosti za ustanovu od pedeset zaposlenika i koliko je potencijalno praznog hoda unutar dvogodišnjeg projekta sa samo jednom realiziranom mobilnošću. S druge strane, mala škola s manjim brojem zaposlenika, zbog izvedivosti nastave i ostalih opterećenja djelatnika sigurno će dobro razmisliti može li zbilja provesti projekt sa stotinu mobilnosti. Dakle, osim dosljednosti, kvalitetna prijava za Ključnu aktivnost 1 sadrži Europski razvojni plan koji je **realan i izvediv**. Nužno je istaknuti da odgojno-obrazovni djelatnici odlaze na mobilnosti i radi njihove europske dodane vrijednosti te će na njima, osim profesionalnih znanja, neposredno osjetiti koristi upotrebe engleskog jezika u komunikaciji s drugim sudionicima tečaja, usavršavati svoje komunikacijske i interpersonalne vještine, učiti o drugim sustavima i praksama diljem Europe. Kada na istu mobilnost odlaze dvije ili čak više osoba, ta se europska dimenzija usavršavanja umanjuje, zbog čega u Agenciji preporučamo planiranje različite mobilnosti za različite djelatnike. Za kraj tumačenja drugog pitanja razvojnog plana nužno je reći da je za svaku mobilnost nužno opisati zašto je ona potrebna djelatniku određenog profila i koje su potencijalne koristi za njega od takvog usavršavanja te da svaka od planiranih mobilnosti treba biti relevantna u odnosu na ciljeve programa Erasmus+ te specifične ciljeve projekata mobilnosti.

Treće pitanje Europskog razvojnog plana odnosi se na planirane oblike i načine integriranja naučenih sadržaja, usvojenih znanja i vještina na mobilnostima u strateški razvoj organizacije prijaviteljice u budućnosti. Ovdje je potrebno detaljno opisati planove organizacije u pogledu konkretne primjene novih i inovativnih metoda podučavanja i rada s

djecom, odnosno znanja i vještina odgojno-obrazovnih djelatnika stečenih na mobilnostima. Podrazumijeva se da će svaki sudionik projekta sudjelovati na onom usavršavanju koje je u najboljoj mjeri prilagođeno njegovim profesionalnim potrebama te da će po povratku s mobilnosti naučena znanja nastaviti primjenjivati u svom radu u nastavi ili izvannastavnim aktivnostima. Primjene naučenog u matičnoj organizaciji mogu biti različite: od jednostavnog uvođenja novih pedagoških metoda u rad s djecom, promijenjenog metodičkog pristupa u obrađivanju određenih sadržaja i nastavnih cjelina inspiriranog kreativnim postupcima naučenim na usavršavanju, osnivanja dramskih i drugih skupina u kojima je moguće detaljnije i dugoročnije eksperimentirati u području podučavanja stranih jezika, pa sve do konkretnih planova povezanih s inovacijama i uvođenjem IKT-a u nastavu i opsežnijih zahvata u sami kurikulum.

Posljednje pitanje u Europskom razvojnom planu odnosi se na uporabu portala eTwinning u okviru samog projekta. Iako portal prvenstveno služi za komunikaciju, dodatna usavršavanja i provedbu projekata u sigurnom *online* okruženju, upravo zahvaljujući jako dobroj povezanosti korisnika portala i raznovrsnim inovativnim i jednostavnim alatima ugrađenim u eTwinning, prepoznat je njegov potencijal i u službi KA1 projekata u obliku međusobne komunikacije, dodatne edukacije, diseminacije i održivosti rezultata projekata. U prvom redu, eTwinning je idealno mjesto za traženje potencijalnih škola i vrtića u koje sudionici KA1 projekta žele otići na praksu po modelu *job shadowing* ili aktivnost podučavanja, kao i za komunikaciju sa školom tijekom i nakon završetka projekta. Uz to, eTwinning nudi brojna *online* događanja u obliku *webinara*, mrežnih edukacija i razgovora sa stručnjacima, a moguće je i uključivanje u neku od eTwinning grupa povezanu s temom usavršavanja, u kojima eTwinning korisnici razmjenjuju iskustva i savjete te dodatno učvršćuju svoja znanja iz specifičnih područja. Svi oni željni dodatnih projekata mogu se odvažiti i na osnivanje eTwinning projekata povezanih s temom KA1 projekta. S obzirom na to da eTwinning projektima mogu pristupiti svi zainteresirani članovi portala, školi je time omogućeno stjecanje dodatnih iskustava i primjena novih sadržaja u radu s djecom te diseminaciju projektnih rezultata na europskoj razini. Na taj način organizacija može postići dodatnu vidljivost i bolju povezanost unutar europske *online* zajednice škola i vrtića.

Ako su ova četiri pitanja detaljno obrađena, ako je iz Europskog razvojnog plana jasna pozadina i okvir projekta unutar kojega će se ostvariti planirane mobilnosti, ako postoje jasni mehanizmi primjene naučenog u matičnoj ustanovi i uporabe eTwinninga prije, tijekom i po

završetku projekta, prijavitelj može biti siguran da je na dobrom putu te je ostatak obrasca puno lakše razraditi.

3. Primjeri kvalitetno razrađenih razvojnih planova

Dječji vrtić Petar Pan: *Nova znanja i kompetencije za europski vrtić*

Osoblje vrtića prepoznalo je dva ključna područja važna za podizanje kvalitete razvoja ustanove, koja ujedno odgovaraju njezinim potrebama: **prvo područje odnosi se na uvođenje inovacija, novih obrazovnih i pedagoških metoda i modela u kurikulum vrtića i neposredni odgojno-obrazovni rad s djecom, dok drugo područje obuhvaća učenje i razvoj digitalnih kompetencija i korištenje interaktivnih medija u obrazovanju.**

Uvođenje inovacija i novih obrazovnih i pedagoških metoda podrazumijeva upoznavanje s novim pristupima usmjerenim na individualne mogućnosti i stilove učenja pojedinog djeteta koji uključuju inovativna i prirodna okruženja za učenje te omogućuju kreativni napredak. Razvoj digitalnih kompetencija prepoznat je kao važan u procesu učenja, s obzirom na to da prikladno korištena, računala mogu poboljšati dječje kognitivne i socijalne vještine, primjerice sposobnost planiranja i rješavanja problema, motivaciju u postizanju odgojnih ciljeva, kreativnost i slično.

Unutar prvog ključnog područja, odabrana su tri stručna usavršavanja na kojima je sudjelovalo šest djelatnika. Jedan strukturirani tečaj ponudio je program o novim obrazovnim pristupima i alatima u obrazovnom sustavu (kao što su *gamification*, *brain-based* učenje, značaj i uloga vještina voditelja u obrazovanju, uloga IKT-a u obrazovanju). Drugo usavršavanje ponudilo je program najnovijih trendova i znanja iz područja kreativnosti i izvrsnosti u obrazovanju. Usavršavanje je pružalo najnovije spoznaje o obrazovanju nadarene djece. Treće odabrano usavršavanje ponudilo je znanje o pedagoškoj teoriji i praktičnom pristupu iskustvenom učenju u prirodi, korištenju prirodnih resursa kao didaktičkih materijala te upotrebu kreativnih metoda za povezivanje s prirodom.

Unutar drugog ključnog područja odabrana su dva stručna usavršavanja od kojih je jedno ponudilo različite IKT alate za izradu *online* upitnika, mentalnih mapa, crtića, časopisa i stripova te djeci privlačnih tekstova za slušanje, dok je drugi tečaj ponudio znanja o

praktičnim i kreativnim resursima i aktivnostima kojim se komunikacijske vještine povezuju s virtualnim i digitalnim snimanjem, a također je ponudilo materijale za povezivanje igara i kurikuluma. Sva stečena znanja i vještine na usavršavanjima djelatnici će koristiti u svom daljnjem radu. Inovacije u obrazovanju postat će dio kurikuluma, učenje na otvorenom bi trebalo postati redovna praksa, a započet će se s razvojem i implementacijom individualno odgojno-obrazovnih programa za poticanje kreativnosti. U svakodnevni odgojno-obrazovni proces integrirat će se teme kao što su *Aktivnosti i igre na otvorenom*, *Odgoj za okoliš i održivi razvoj*, *Učenje u prirodi putem osjetila* i dr.

Na eTwinning portalu podijeljena su stečena iskustva, a portal je također poslužio kao prostor za pripremu mobilnosti te prikupljanje informacija za odlazak na tečajeve. U budućnosti, vrtić planira nove eTwinning projekte, ali i sudjelovanje u strateškim partnerstvima u okviru programa Erasmus+.

Osnovna škola Ludina: *Mladi poduzetnici u osnovnim školama*

Škola je prepoznala potrebe razvoja kvalitete i međunarodne suradnje u sljedećim područjima: razvoj novih visokokvalitetnih kurikulumskih područja, što se prvenstveno odnosi na razvoj poduzetništva kao među predmetne teme, razvoj europske dimenzije škole, razvoj i poboljšanje digitalnih kompetencija zaposlenika, što uključuje korištenje naprednih IKT alata u području poduzetništva i nastavi matematike, poboljšanje jezičnih kompetencija zaposlenika te razvoj novih metoda učenja i podučavanja.

Potrebe za upoznavanjem novih metoda podučavanja prepoznate su u području povezano s razvojem poduzetništva te je ovo usavršavanje bilo provedeno u obliku promatranja rada druge ustanove (*job shadowing*), odnosno škole u Finskoj u koju je otišla učiteljica razredne nastave, ujedno i voditeljica učeničke zadruge. Učitelj tehničke kulture pohađao je usavršavanje iz CNC tehnologija (*Computer Numerical Control*), budući da će učenjem modernih tehnologija učenici u budućnosti lakše moći odgovoriti na složene zahtjeve industrije, a planira se osmisliti novi plan i program za izvannastavnu aktivnost *Modelari*.

Planirane mobilnosti odgovarale su identificiranim potrebama škole, s obzirom na to da su sudionici mobilnosti usvojili nova znanja i vještine koja su uspješno implementirana u školski kurikulum. Usavršene su jezične vještine, podignuta je razina IKT kompetencija korištenjem multimedije u nastavi, osviještena su praktična znanja koja će unaprijediti razvoj poduzetništva te su preuzete dobre prakse od škole u Finskoj čiji su rezultati obrazovanja na

vodećem mjestu na međunarodnim mjerenjima obrazovnih rezultata (rezultati PISA vrednovanja). Stečene kompetencije osoblje planira integrirati u svoj strateški plan u budućnosti. Ravnateljica planira novi kurikulum za među predmetnu temu poduzetništva dok će ostali učitelji osmisliti razne radionice s učenicama u svrhu pripreme rada na eTwinning projektima, kao i radionice za učitelje na temu poduzetništva, snimiti film s učenicima na tu temu te osmisliti razne *online* tečajeve u okviru nastave matematike. Portal eTwinning je korišten u svrhu pripreme. Preko portala je pronađena partnerska ustanova u Finskoj, ali i neka druga usavršavanja. Prilikom implementacije izvannastavne aktivnosti *Mladi poduzetnik* u školski kurikulum planira se i započinjanje novog eTwinning projekta na tu temu, a kako bi se ojačali kapaciteti u smislu pronalaženja primjera dobrih praksi u ranom podučavanju poduzetništva.